

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Södermanlands län

Juni 2019

Ett samarbete mellan:

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Södermanlands län	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Södermanlands län	5
<i>Näringslivet i Södermanlands län</i>	5
Småföretagsbarometern – Södermanlands län	7
<i>Konjunkturindikatorn</i>	7
<i>Sysselsättning</i>	9
<i>Orderingång</i>	10
<i>Tackat nej till order</i>	11
<i>Omsättning</i>	12
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	13
<i>Företagens prisförväntningar</i>	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion	14
Södermanlands tre regioners	17
<i>Södermanlands tre regioner – konjunkturindikatorn</i>	18
<i>Södermanlands tre regioner – sysselsättning</i>	19
<i>Södermanlands tre regioner – orderingång</i>	20
<i>Södermanlands tre regioner – omsättning</i>	21
<i>Södermanlands tre regioner – lönsamhet</i>	22
Slutsatser	23

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Sparbankernas
Riksförbund

Swedbank

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerens konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Södermanlands län

- **Småföretagskonjunkturen** i Södermanlands län har efter tre års positiv utveckling sett en avmattning i årets mätning och länet placerar sig därför något lägre på listan över samtliga läns sammanvägda konjunkturindikator, jämfört med topplaceringen i fjol. Företagen i Södermanland tror nu på en marginell ökning av konjunkturindikator under de kommande tolv månaderna.
- **Sysselsättningstillväxten** har mattats av sedan i fjol men tillväxttakten är högre i länet än för riket som helhet. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är fortsatt positiva där företagen tror på en ökad tillväxttakt.
- **Orderingången** i länets småföretag har minskat i årets mätning, jämfört med den höga noteringen förra året. Närmare hälften av länets företag har sett en ökad orderingång de senaste tolv månaderna och utfallet är trots allt i linje med vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport, om än något lägre. Detta placerar Södermanland fortsättningsvis över riksgenomsnittet.
- **Omsättningstillväxten** för företagen i Södermanland har minskat kraftigt sedan fjolårets mätning, men omsättningen är fortsatt högre än riksgenomsnittet. Förväntningarna på det kommande året är en oförändrad omsättningstillväxt.
- **Tillväxten av lönsamheten** har ökat marginellt under det senaste året och håller sig på en fortsatt hög nivå jämfört med riksgenomsnittet som för tredje året i rad ser en avmattning. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna ser desto mörkare ut, då företagen i länet tror att lönsamhetsutvecklingen kommer minska dramatiskt.
- **Expansionsutsikterna** för företagen i Södermanlands län upplevs som goda. Av länets alla företag anser 72 procent att de har goda utsikter att expandera på sikt. Omkring åtta av tio företag uppger att de vill växa.
- **Det största tillväxthindret** är svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft. Var femte företag uppger det som det största hindret. Även höga arbetskraftskostnader och tuff konkurrens är tillväxthinder för länets företag.

Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Södermanlands län

Konjunkturen hos Sveriges småföretag med 1–49 anställda har försvagats under det senaste året. Den samlade konjunkturindikatorn i Småföretagsbarometern 2019 sjönk till 61 jämfört med 69 förra året och är därmed långt under det historiska snittet på 76. Det är dessutom en påtagligt svagare konjunktur än vad företagarna förväntade sig förra året. Företagens högt ställda förväntningar har alltså inte införlivats under året, vilket också förklarar varför företagen nu ytterligare reviderat ned förväntningarna inför de kommande tolv månaderna. Det är framför allt sysselsättningen som ökat långsammare än förväntat. Även orderingång och omsättning har utvecklats svagare. En trolig förklaring till att tillväxttakten avtagit under året är, liksom tidigare år, att många småföretag redan har nått sina kapacitetstak. Svårigheter att hitta personal med rätt kompetens och höga kostnader för att ha anställda är exempel på utmaningar som gör det svårt för företag att expandera och att på kort tid anpassa och förändra produktionstakten.

Det är andra året i rad som konjunkturindikatorn minskar och den är nu på lägsta nivån sedan 2013, det vill säga efterdyningarna av eurokrisen. Småföretagen upplever trots det en relativt god tillväxt även om konjunkturtoppen har passerats.

Näringslivet i Södermanlands län

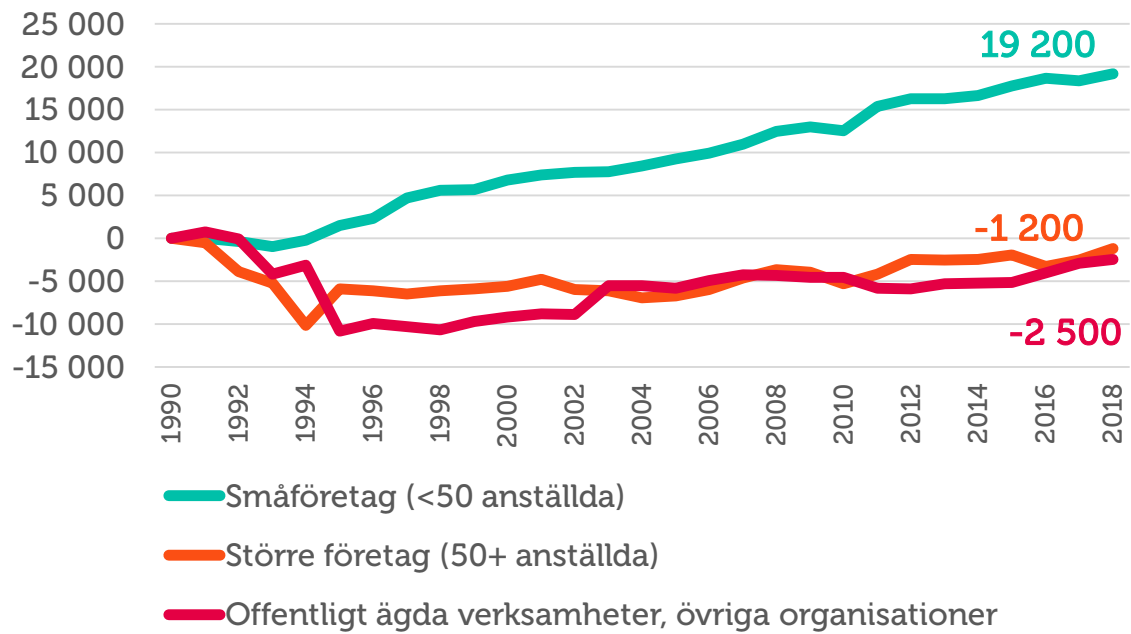
Södermanlands län kännetecknas av entreprenörsanda med många nya egna företagare, främst små- och enmansföretagare samt större företag med fler än 250 anställda. Branschstrukturen är jämt fördelad där de flesta branscher finns representerade i länet. Utmärkande är dock att ett fåtal stora industriföretag står för en stor del av, vilket kan förklara beroendeställningen av ett fåtal aktörer och svängningarna i konjunkturen.

Delregionen Nyköping/Oxelösund har ett växande näringsliv med många starka, medelstora företag. Här finns 3 300 företag inom branscherna järn och stål, verkstad, sjöfart, besöksnäring, logistik och tjänsteföretag. Regionen satsar på att förstärka och öka diversifieringen av verksamheter i det lokala näringslivet. Besöksnäringen är en annan växande bransch där många av företagen har breda kundsegment och riktar sig inte enbart till den lokala marknaden.

Delregionen Eskilstuna kännetecknas av industritradition vilket innebär att produktion och tillverkning är den bransch som svarar för flest antal sysselsatta i Eskilstuna. Andra branscher som växer snabbt i Eskilstuna är besöksnäringen, bygg, handel och logistik. Omkring 20 procent av Eskilstunas arbetskraft, cirka 8900 personer, jobbar inom industrin. Idag är Volvo Construction Equipment den största arbetsgivaren.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, växande företagen som står för huvuddelen av sysselsättningsstillväxten i Stockholms län. Antalet sysselsatta i den offentliga sektorn växer marginellt.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Södermanland län sedan 1990 (källa: SCB)¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

Småföretagsbarometern – Södermanlands län

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

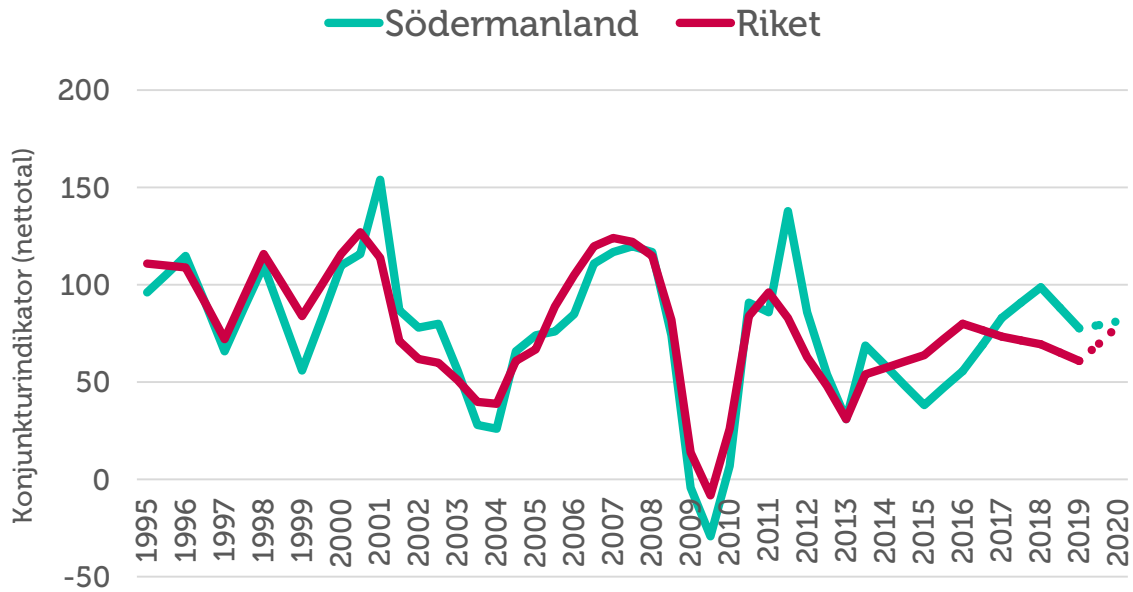
Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

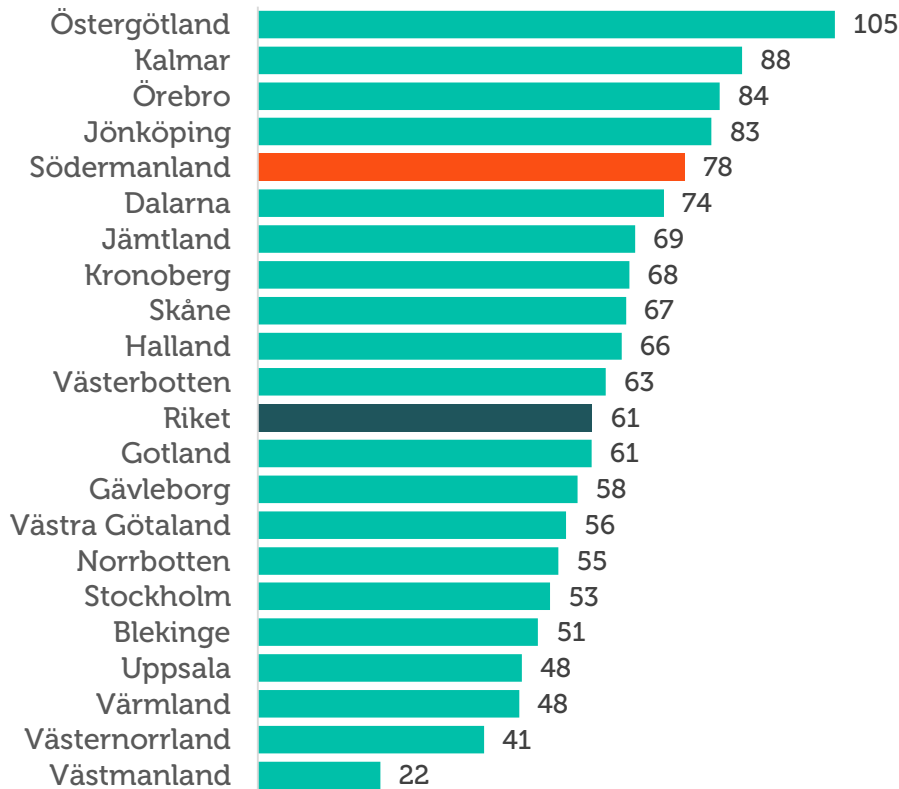
I Småföretagsbarometern redovisar vi Södermanland läns utveckling vad gäller sysselsättning, orderingång och omsättning för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i länet. Länets småföretagskonjunktur har efter tre år med en mycket god utveckling, och förra årets topplacering, sett en avmattning det senaste året och placerar sig på en femteplats över samtliga läns sammanvägda konjunkturindikator, se figur 3.

Även om samtliga delar i konjunkturindikatorn sjönk i årets undersökning till 78 hamnade länets indikator på en högre nivå jämfört med riksgenomsnittets 61, vilket signalerar om en alltså god konjunktur i länet. Länets småföretag räknar med att det gångna årets konjunkturavmattning kommer att följas av en mindre ökning under de kommande tolv månaderna i linje med riksgenomsnittet.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordringång och omsättning (nettotal) i Södermanlands län och riket 1995-2019

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2019

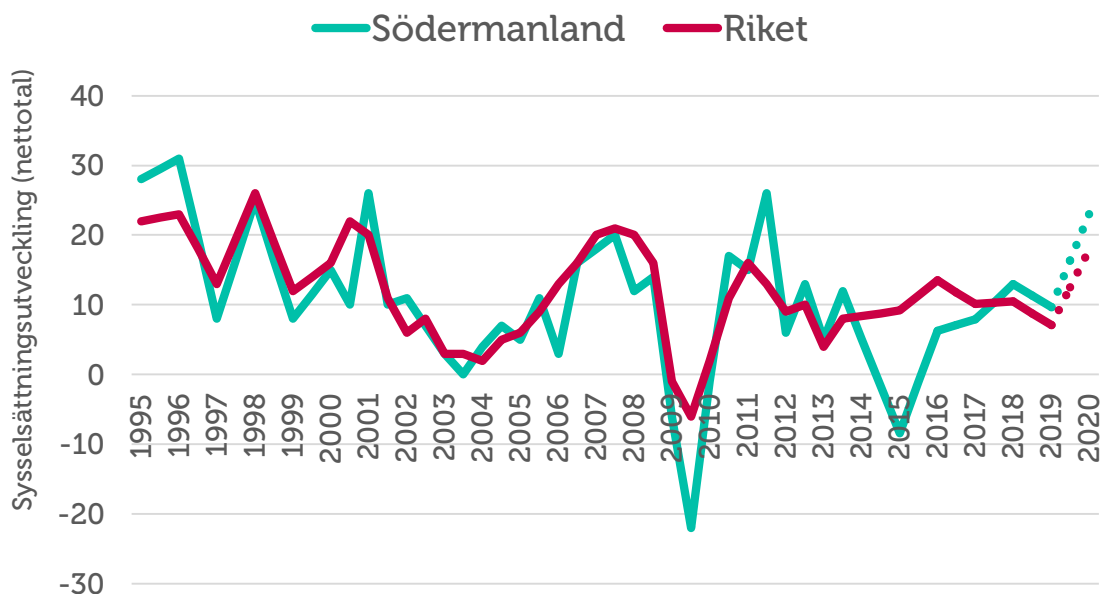
Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett nettotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Sysselsättningsstillväxten i länet har avmattats i linje med riket och lämnar den positiva sysselsättningsutveckling som länet haft de senaste åren. Under 2015 var det en övervikt av företag som minskade antalet anställda i Södermanlands län för att därefter stadigt uppvisa en växande andel företag med sysselsättning fram till 2018, se figur 4. I årets undersökning har 21 procent ökat antalet anställda de senaste tolv månaderna samtidigt som 11 procent har minskat sin personalstyrka under samma tidsperiod, vilket ger ett sammanvägt nettotal på 10. Trots att det är en minskning från fjolårets nettotal på 13 placerar sig länet över riksgenomsnittets nettotal på 7.

Förväntningarna på de kommande 12 månaderna är dock positiva där 28 procent av företagen räknar med att öka antalet anställda medan fem procent förväntar sig en minskad personalstyrka, vilket ger ett förväntat nettotal på 23 för det kommande året.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2019

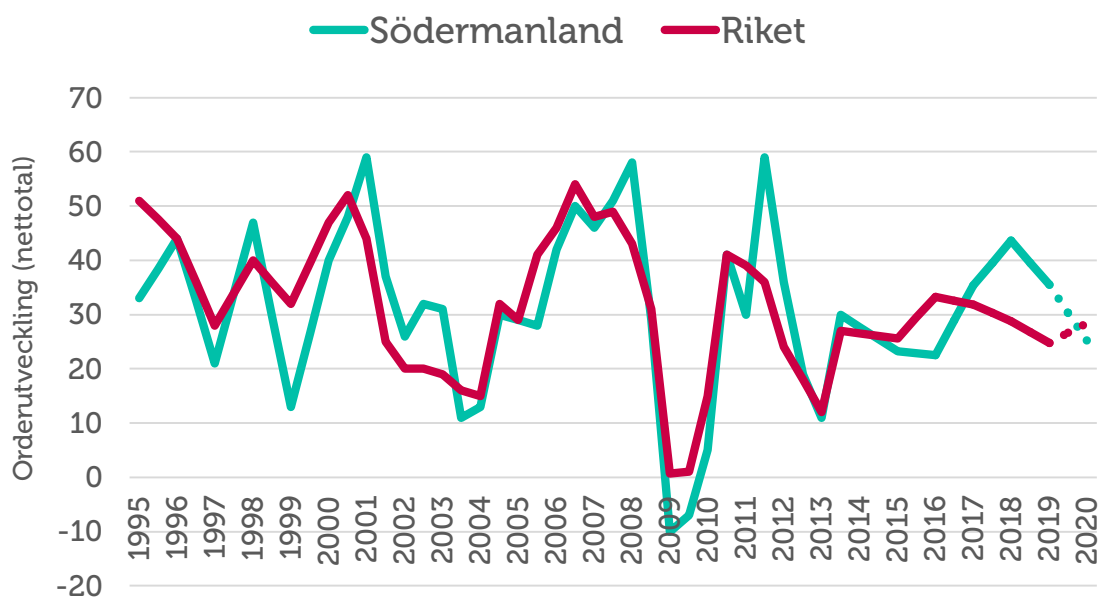
Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets småföretag har mattats av efter uppgången från 2015 och är nu tillbaka på 2017 års nivåer. Närmare hälften, 48 procent, av Södermanland läns företag har sett en ökad orderingång de senaste tolv månaderna samtidigt som endast 13 procent haft en minskad orderingång.. Detta resulterar i ett sammanvägt netttotal på 35, vilket är en kraftig minskning jämfört med fjolårets netttotal på 44. Det placerar fortfarande Södermanland över riksgenomsnittet som i årets rapport når nettotalet 25.

Förväntningarna på de kommande tolv månaderna antyder om en avtagande orderingång. Fyra av tio företag förväntar sig en ökad orderingång medan 14 procent förväntar sig en minskad orderingång i verksamheten. Det innebär att nettotalet för orderingången sjunker till 25, medan prognosen för riksgenomsnittet ligger på 28, se figur 5.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2019

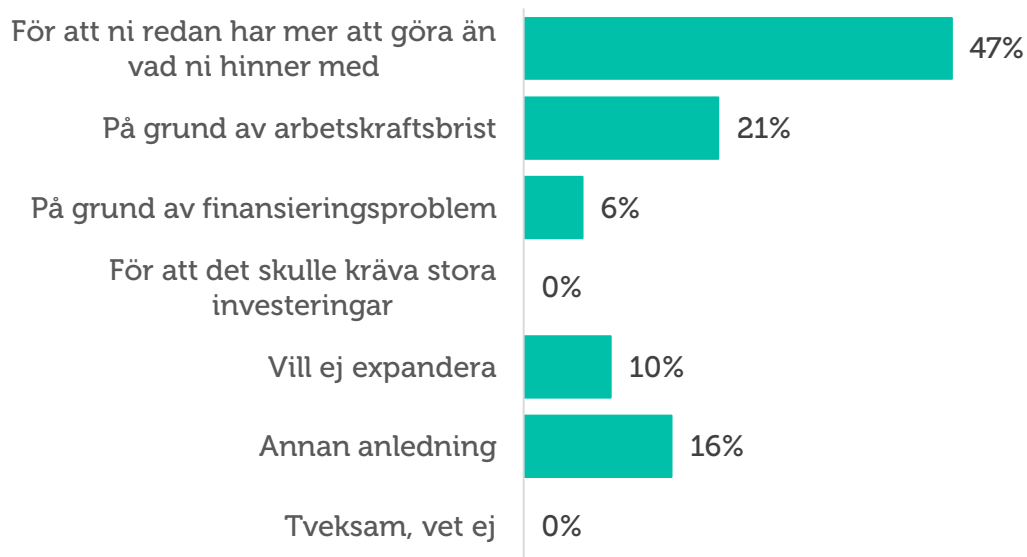
Tackat nej till order

En hög ordergång är positivt i de allra flesta fall. Men när många företag i länet nått sitt kapacitetstak är det inte ovanligt att företag tvingas tacka nej till beställningar. Av samtliga småföretag i länet har 44 procent tvingats tacka nej till order, vilket är nästan tio procentenheter högre än i fjol (då 35 procent). Länet ligger även något högre än riksgenomsnittet med 41 procent av företagen som tackat nej till order under de senaste tolv månaderna.

Den främsta anledningen till att landets småföretag tackat nej till order är att de redan har mer att göra än vad de hinner med. I Södermanland uppger 47 procent av företagen detta som främsta anledning, jämfört med riksgenomsnittet på 56 procent. För länet är detta en betydligt högre andel än i fjol (då 37 procent), och ser vi även att andelen företag som tackat nej till order på grund av arbetskraftsbrist har minskat från fjolårets 27 procent till 21 procent i årets mätning. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 17 procent. Som vi kommer att redogöra för senare i texten upplever en stor andel företag i Södermanlands län kompetensbrist som främsta tillväxthinder, vilket kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik upplevs som större i år än för ett år sedan.

Kapacitets- och arbetskraftsbristen är således en utmaning för landets företag för att kunna upprätthålla en god tillväxt och nå fortsatta framgångar i att skapa jobb och stärka den svenska välfärden.

Figur 6 Tackat nej till order

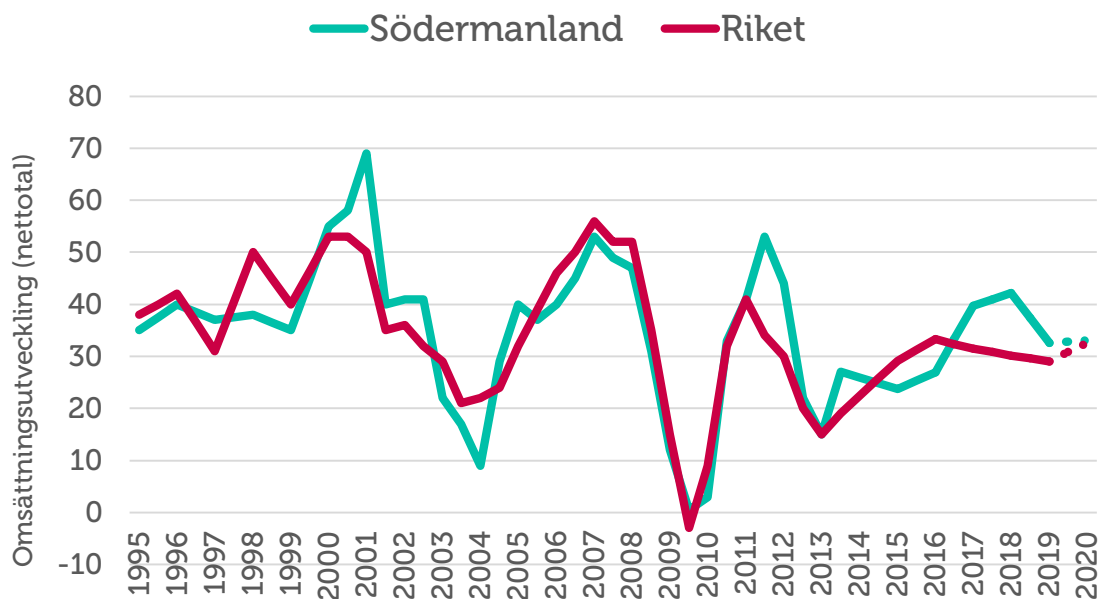

Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Tillväxttakten i omsättningen för företagen i Södermanland har avtagit sedan fjolårets mätning om än från en hög nivå. Hälften av företagen, 50 procent, har haft en ökad omsättning de senaste tolv månaderna, samtidigt som 17 procent av företagen sett en minskad omsättning. Detta ger ett netttotal på 33 för länets omsättningstillväxt, jämfört med fjolårets netttotal på 42. Trots inbromsningen är utfallet högre än riksgenomsnittet (netttotal 29) som också uppvisat en nedåtgående trend under de senaste tre åren. Förväntningarna för de kommande tolv månaderna är något mer försiktigt optimistiska och som innebär att nettotalet för omsättningen i stort sett ligger kvar på dagens nivåer.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Södermanlands län och riket 1995-2019

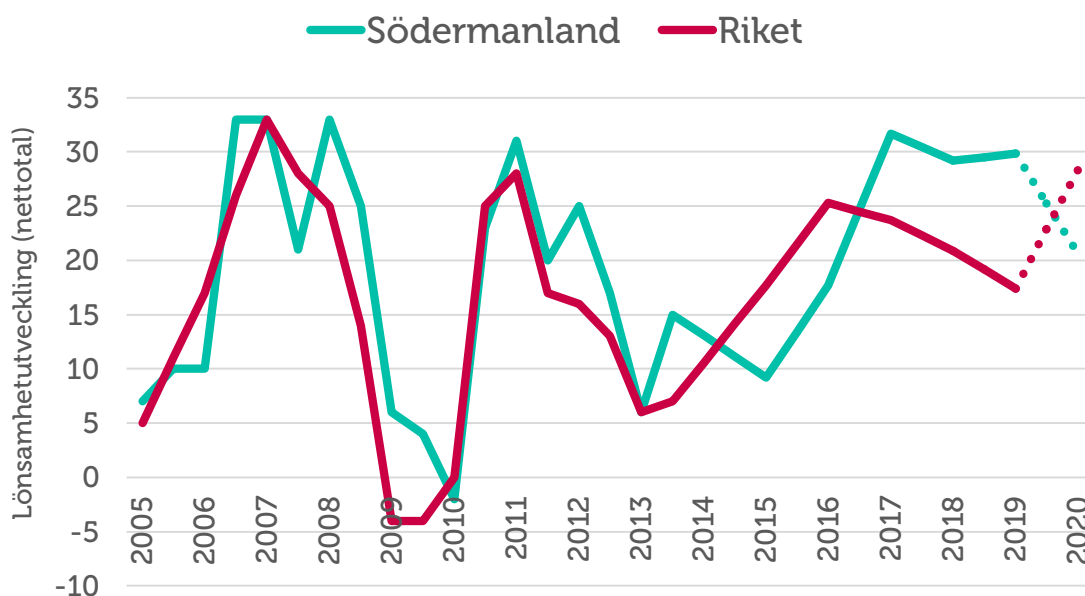

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter till att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis hänförlig till lönsamhetsutvecklingen. De tämligen dramatiska rörelserna i lönsamheten avspeglar framförallt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också av svängningar i den inhemska ekonomin. I förra årets Småföretagsbarometer förutspådde företagarna att lönsamhetsutvecklingen skulle öka något efter avmattningen mellan åren 2017 och 2018. Även om utfallet inte blev som företagen förväntade sig har tillväxttakten stabiliserats i årets mätning och är fortsatt högre än riksgenomsnittet. Av företagen i länet har 47 procent ökat sin lönsamhet medan 17 procent upplevt en minskad lönsamhet. Detta resulterar i en total lönsamhetstillväxt på nettotalet 30, jämfört med fjolårets nettotal på 29. Riksgenomsnittet når i årets mätning ett nettotal på 17.

Förväntningarna på kommande år är desto lägre. Företagen i länet tror att lönsamhetsutvecklingen kommer minska dramatiskt, tvärtemot prognosen för riksgenomsnittet, se figur 8.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Södermanlands län och i riket 2005-2019

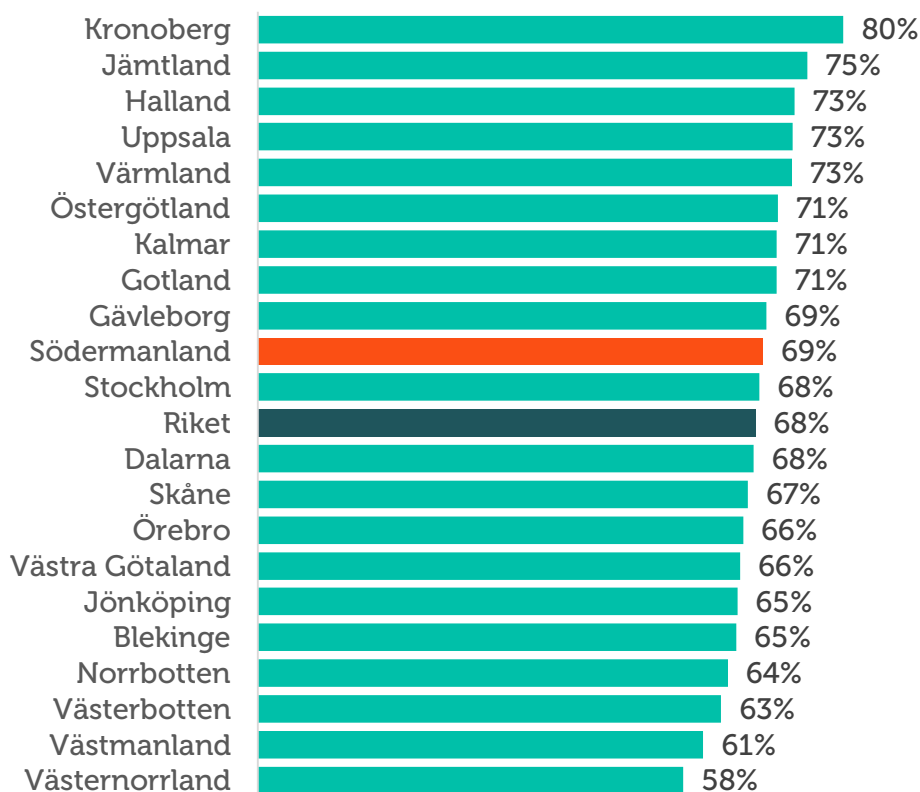
Företagens prisförväntningar

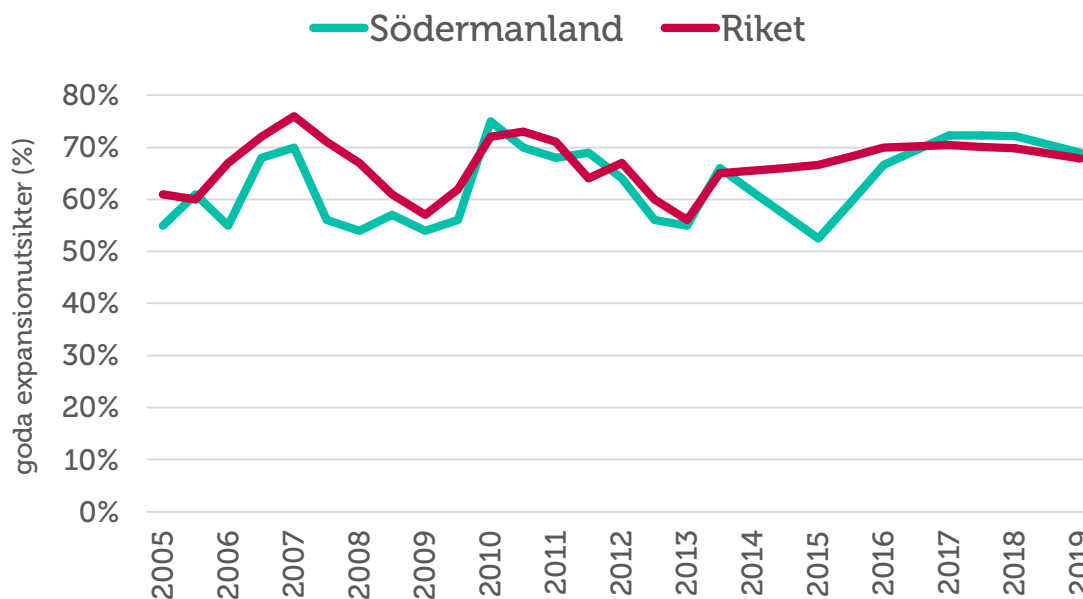
Företagens planer på eventuella prisförändringar ligger på likartade nivåer som förra året. I länet förväntar sig 42 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året. Endast 2 procent av företagen tror att deras försäljningspriser kommer att minska under samma tidsperiod. Företagen i Södermanlands län har därmed något högre förväntningar gällande prisutvecklingen än genomsnittet för riket, där 40 procent av landets företagare räknar med att kunna höja försäljningspriserna.

Expansionsutsikter och hinder för expansion

Expansionsutsikterna för företagen i Södermanlands län upplevs som goda även om länet har tappat ett par placeringar från fjolårets andraplats. Av länets alla företag anser 69 procent att de har goda utsikter att expandera på sikt. Omkring nio av tio företag uppger att de vill växa, vilket är samma som riksgenomsnittet.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2019

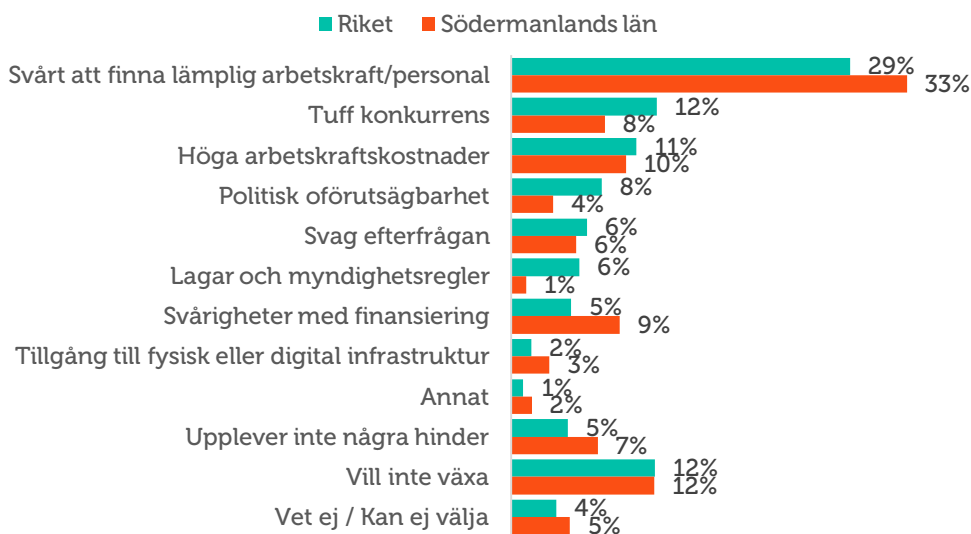

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Södermanlands län och i riket 2005-2019

Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret som Södermanlands småföretag upplever. Vart tredje företag uppger detta som största expansionshinder. Motsvarande andel för riksgenomsnittet är 29 procent. Det finns flera orsaker till rekryteringssvårigheterna. Men i dagens konjunkturläge är det inte framför allt för höga lönekrav eller kostnaden för att anställa som skapar de största problemen. De största utmaningarna ligger i matchningen. Företagen hittar inte personer med rätt utbildning och erfarenhet.

Höga arbetskraftskostnader ses som ett något större tillväxthinder för företagare i Södermanland. Skatter och kostnader för arbetskraft, inklusive socialavgifter tillhör de stora kostnadsposterna för många företag och påverkar direkt lönsamheten och risken med att driva företag. För att småföretagen ska kunna upprätthålla sin roll som jobb- och välfärdsskapare krävs incitament för att ta detta risktagande. Ett sådant, som vi ser är viktigt inte minst i Södermanland, är att sänka arbetskraftskostnaderna och kostnaderna för att anställa.

Jämfört med riksgenomsnittet ser vi att företag i Södermanland har svårigheter med finansiering i större utsträckning.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Södermanlands län och i riket 2019 (procent)

Tittar vi specifikt på skatteområdet (Figur 12) ser vi att det framförallt är arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget. Till detta kommer också moms samt det sammanlagda skattetrycket. Dessa skatter anses dock i mindre grad utgöra ett hinder för tillväxten i företaget. Knappt fyra av tio företag anser inte att skatter utgör ett hinder för utvecklingen av företaget.

Figur 12 Om det finns skatter som du upplever utgör hinder för er att driva ert företag på önskat sätt, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Södermanlands tre regioners

Historiskt har länet legat på en relativt sett låg konjunkturindex oavsett om konjunkturen varit stigande eller minskande. Det kan bero på länets näringslivsstruktur och att olika delar av länet därmed uppvisar en kraftigt olikartad konjunkturutveckling. Det är därmed relevant att ge en mer ingående och detaljerad barometer för Södermanland. På så sätt kan vi ge en bild av hur konjunkturläget skiljer sig åt i olika delar av Södermanland.

Vid uppdelning av Södermanland i olika regioner används följande indelning som genomgående används i hela Barometern.

Nyköping/Oxelösund utgörs av kommunerna Nyköping, Oxelösund, Trosa och Gnesta.

Eskilstuna utgörs av kommunerna Eskilstuna och Strängnäs.

Katrineholm utgörs av kommunerna Katrineholm, Vingåker och Flen.

Thomas Byström *Regionchef Företagarna*

Årets småföretagsbarometer visar på att småföretagskonjunkturen i Södermanland, efter att ha haft en väldigt god utveckling under senare år, nu mattats av något. Detta gör att man tappar föregående års topplacering i den sammanvägda konjunkturindikatorn. Det ska dock sägas att länet fortfarande tillhör det absoluta toppskiktet om man jämför med resten av landet.

Vi ser starka konjunkturindikatorer i framförallt Katrineholm och Eskilstuna, som båda placerar sig långt över riksgenomsnittet. Nyköping och Oxelösund ligger lite efter, men där finns en stark framtidstro, då förväntningarna på de kommande tolv månaderna är väldigt positiva.

De största utmaningarna för fortsatt tillväxt är alltså svårigheten att hitta lämplig kompetens, men vi ser även att tuff konkurrens och höga arbetskraftskostnader är något som gör det svårare för företagare att växa.

Framtidsutsikterna ser fortsatt ljusa ut bland länets företagare. Trots att man redan nu ligger i topp inom de flesta parametrarna så är tilltron fortfarande stor. 72 procent av länets företag anser att man har goda utsikter för att expandera på sikt. Företagarna kommer även fortsättningsvis att arbeta för att detta ska bli verklighet genom att fortsätta belysa problematiken kring kompetensbrist och allt för höga arbetskraftskostnader för politiker på såväl lokal, regional samt riksnivå.

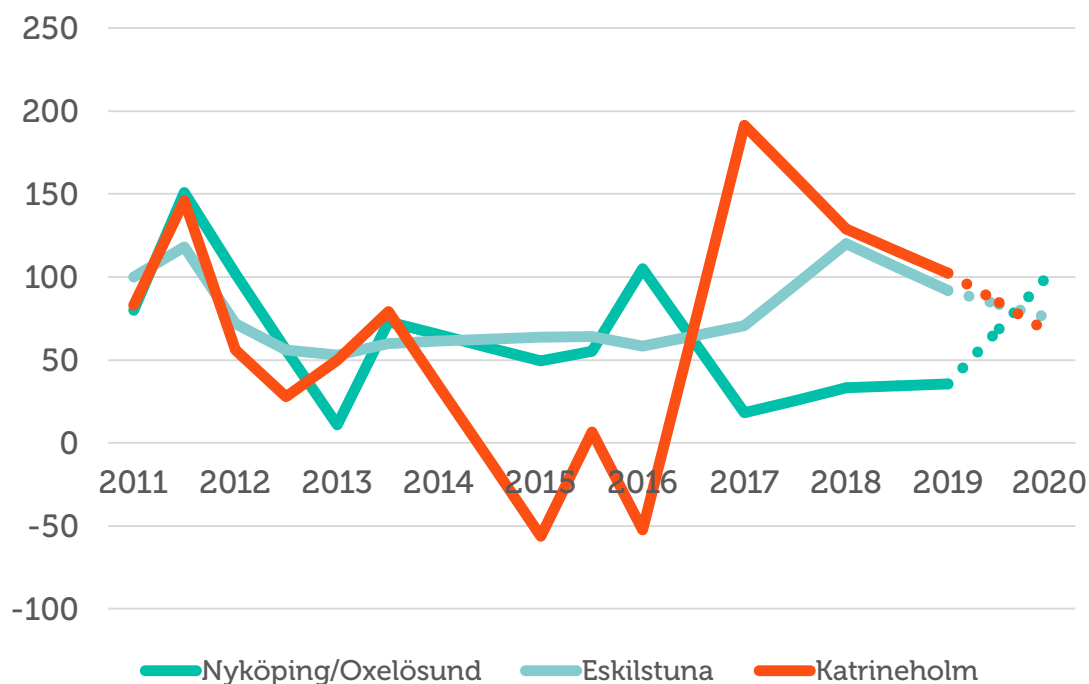
Södermanlands tre regioner – konjunkturindikatorn

När vi adderar nettotalen för sysselsättning, orderingång och omsättning får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i delregionerna. Den starkaste konjunkturindikatorn på 102 finner vi i Katrineholm som, trots en avmattning i tillväxttakten, ligger långt över riksgenomsnittet. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är goda men företagen tror på en fortsatt avmattning i konjunkturen, se figur 14.

Eskilstuna som har ett samlat nettotal på 92 vilket också är betydligt högre än riksnittet, men förväntningarna för året stämde inte överens med utfallet och vi ser en avmattning i linje med Katrineholm. Prognosen för framtiden är att konjunkturindikatorn kommer minska ytterligare till en sammanvägd indikator på 75.

Nyköping och Oxelösund har upplevt en stagnerande tillväxttakt och har i årets mätning ett sammanvägt nettotal på 36, jämfört med fjolårets 33. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är dock väldigt positiva och företagen tror på en konjunkturindikator med nettotalet 102.

Figur 124 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, orderingång och omsättning (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2019

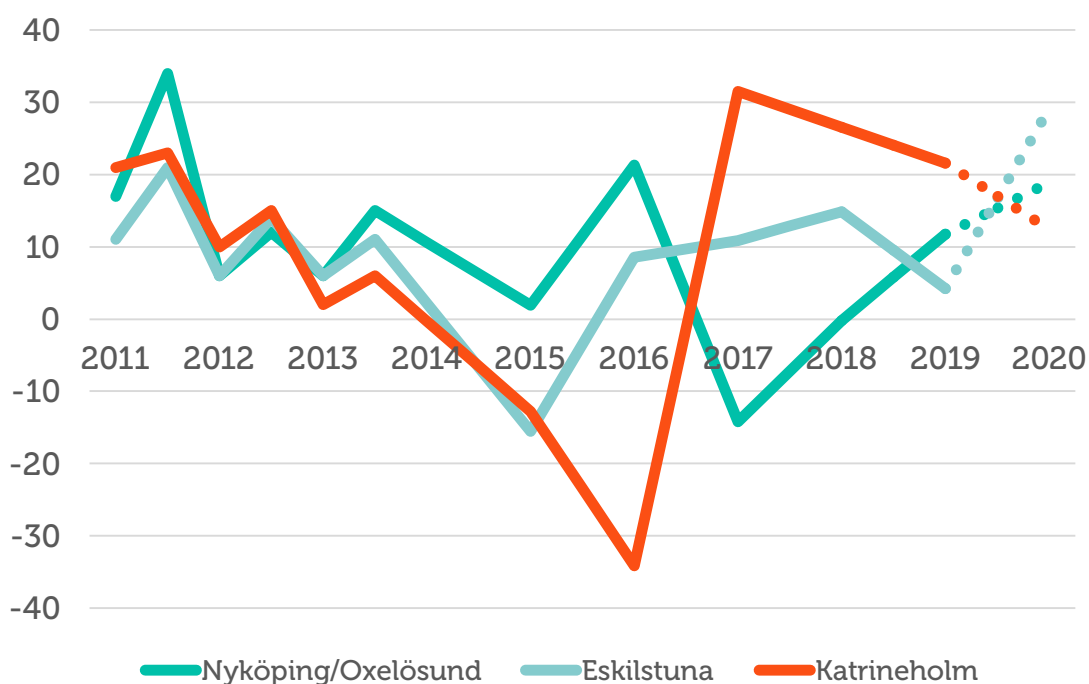
Södermanlands tre regioner – sysselsättning

Katrineholm ser fortsatt en hög sysselsättningstillväxt och trots viss avmattning sedan 2017 ligger regionen kvar på en hög nivå. Det sammanvägda nettotalet är i årets mätning 22, jämfört med fjolårets 27. Riksgenomsnittet för sysselsättningstillväxten är i årets barometer på nettotalet 7. Inför de kommande tolv månaderna förväntar sig företagen en fortsatt avmattning i tillväxttakten till ett nettotal på 12.

Eskilstuna har haft en tilltagande sysselsättningstillväxt de senaste åren men ser i år en avmattning ner till nettotalet 4, jämfört med fjolårets 15. Företagen förväntar sig att denna negativa utveckling kommer att vända under de kommande tolv månaderna och den totala sysselsättningstillväxten förväntas bli 29.

Nyköping och Oxelösund har sett en stark utveckling i sysselsättningen. 2017 var det fler företag som hade minskat anatalet anställda i verksamheten än som hade sett en ökad personalstyrka, vilket resulterade i ett nettotal på -14. I år har utvecklingen fortsatt uppåt och regionen har nu ett sammanvägt nettotal på 12. Förväntningarna på de kommande tolv månaderna är att tillväxttakten ska fortsätta att tillta, till nettotalet 19.

Figur 15 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2019

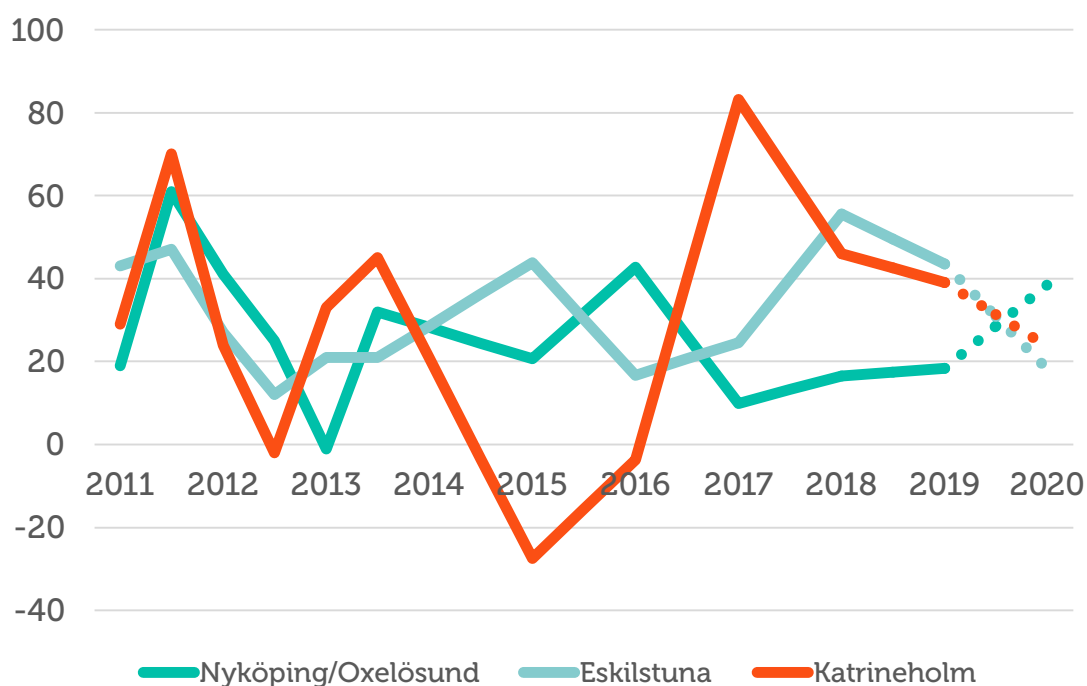
Södermanlands tre regioner – ordergång

I årets mätning ser vi att tillväxten i ordergången har minskat mest i Eskilstuna som går från ett nettotal på 55 förra året till 44 i årets undersökning. Detta är dock betydligt högre ordergång än riksgenomsnittet på 25. Utvecklingen förväntas fortsättningsvis att minska kraftigt till ett nettotal på 18 under de kommande tolv månaderna.

Katrineholm har sett en avmattning i ordergångens tillväxttakt under det senaste året, men den har planat ut jämfört med föregående år. Det sammanvägda nettotalet är i år 39 jämfört med fjolårets 46. Tillväxten i ordergången förväntas fortsätta att mattas av under de kommande tolv månaderna. Nettotalet förväntas bli 24.

Tillväxttakten i ordergången för Nyköping och Oxelösunds företag har tilltagit under året som gått, om än inte som förväntat. Från att i fjol haft ett nettotal på 17 är motsvarande nettotal i årets mätning 18. Förväntningarna ser fortsatt positiva ut och företagen tror på ett nettotal om 39 under de kommande tolv månaderna.

Figur 16 Orderutveckling (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2019

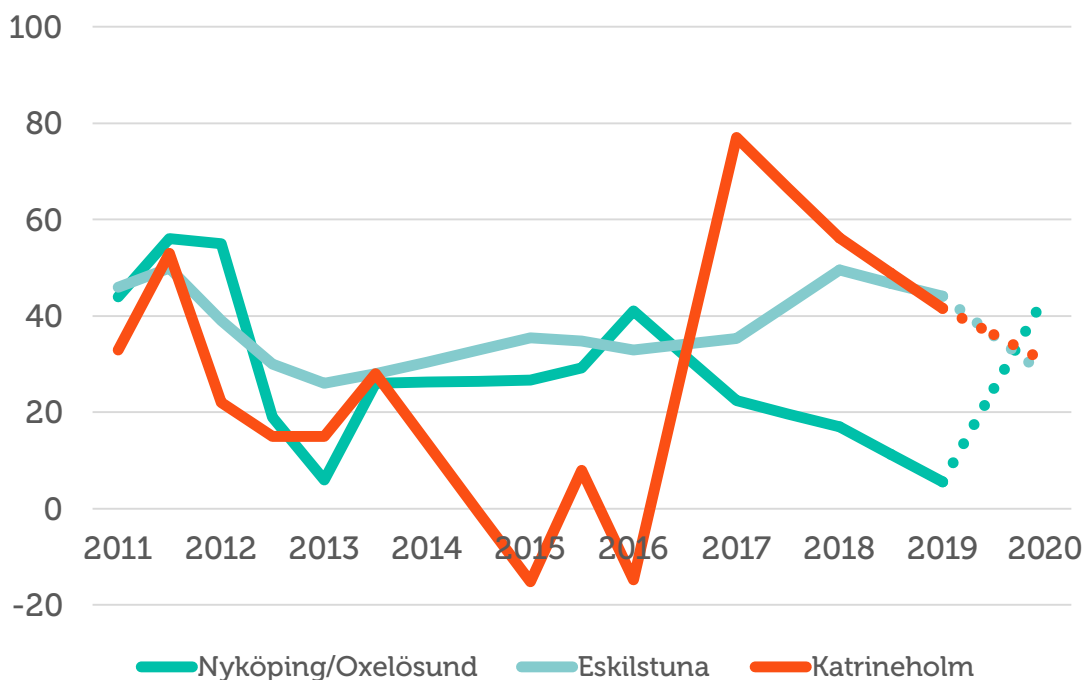
Södermanlands tre regioner – omsättning

Katrineholm har även i årets undersökning sett en kraftig avmattning och är nu passerade av Eskilstuna. I fjol var det sammanvägda nettotalet 56, vilket i årets mätning har avtagit till ett nettotal på 42. Företagen tror på en fortsatt avmattning till nettotalet 30 under de kommande tolv månaderna, vilket är en positivare utveckling än vad som förutspåddes 2018.

Eskilstuna är den av de tre delregionerna som nu har högst omsättning, även om tillväxttakten har stagnerat, där nettotalet går från fjolårets 50 till ett sammanvägt nettotal på 44 i årets mätning. Företagen tror dock på en fortsatt avtrappning av tillväxttakten till ett nettotal på 28 under det kommande året.

Nyköping och Oxelösund har sett en stadig avmattning i omsättningstillväxten sedan 2016, vilket lett till ett nettotal på 6 jämfört med fjolårets 17. Förväntningarna är goda och företagen tror nu på en väldigt positiv omsättningstillväxt framöver till ett nettotal på 44.

Figur 17 Omsättningsutveckling (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2019

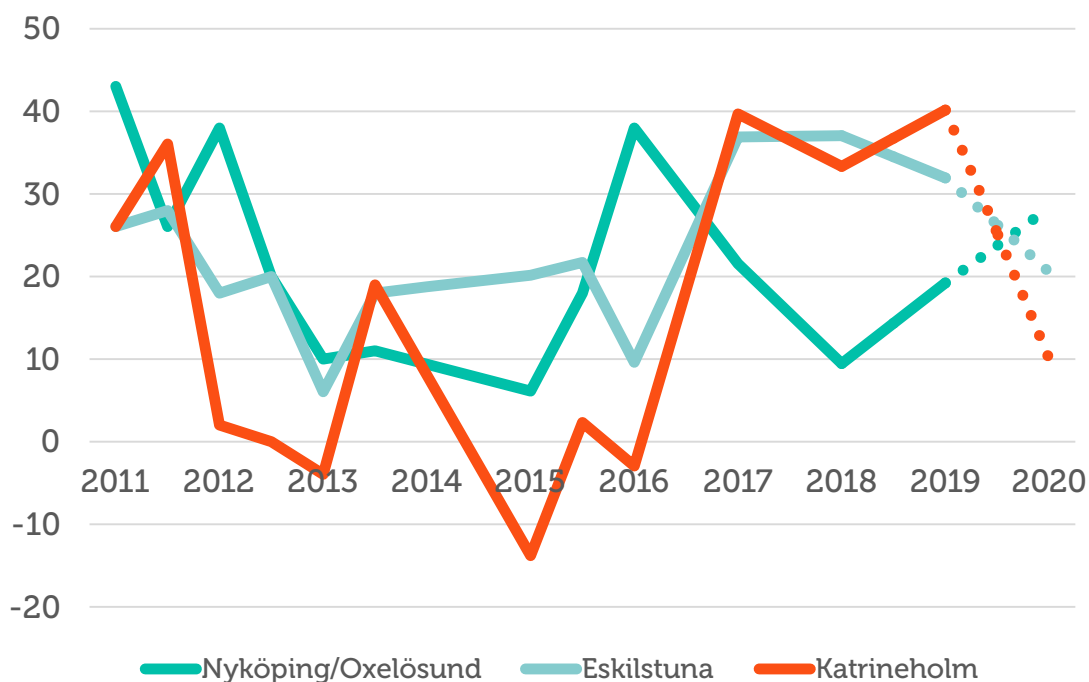
Södermanlands tre regioner – lönsamhet

Trots en tidigare oförändrad tillväxttakt har Eskilstuna nu sett en avmattning gällande företagets lönsamhet. I fjol var det sammanvägda nettotalet 37, jämfört med 32 i årets mätning. Förväntningarna utgörs av en fortsatt avmattning i lönsamhetstillväxten under de kommande 12 månaderna till ett nettotal på 20.

Katrineholm upplevde en positiv lönsamhetstillväxt i årets mätning och är nu den högsta av de tre delregionerna. Med nettotalet 40 tangeras resultatet från 2017 vilket också är det högsta nettotalet sedan mätningarna startades. Trots årets uppgång är förväntningarna på de kommande tolv månaderna en rejält avmattning ned till ett nettotal på 10.

Företagen verksamma i Nyköping och Oxelösund har återhämtat sig efter fjolårets kraftiga avmattning och årets sammanvägda nettotal är 19, jämfört med förra årets 9. Prognosen för de kommande tolv månaderna är att nettotalet för lönsamhetstillväxten ska bli 28. Regionen är således den delregion som har den högsta förväntningen på kommande år avseende lönsamhet.

Figur 13 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Södermanlands tre regioner 2011-2019

Slutsatser

Konjunkturen hos Sveriges småföretag med 1–49 anställda har försvagats under det senaste året. Den samlade konjunkturindikatorn i Småföretagsbarometern 2019 sjönk till 61 jämfört med 69 förra året och är därmed långt under det historiska snittet på 76. Det är dessutom en påtagligt svagare konjunktur än vad företagarna förväntade sig förra året. De främsta orsakerna till nedgången jämfört med föregående undersökning är en svagare ökning i företagets orderingång följt av sysselsättning och omsättning. Småföretagen upplever alltså fortsatt en relativt god tillväxt även om konjunkturtoppen har passerats.

Södermanlands läns småföretagskonjunktur har efter förra årets topplacering sett en avmattning det senaste året och placerar sig på en femteplats över samtliga läns sammanvägda konjunkturindikator. Indikatorn sjönk i årets undersökning till 78 vilket är en högre nivå jämfört med riksgenomsnittets 61. Trots en avmattad tillväxttakt råder det alltså god konjunktur i länet.

De främsta hindren för företagets tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, höga arbetskraftskostnader och finansieringssvårigheter. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i Södermanland har fler än fyra av tio företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till att företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Oavsett konjunkturläge är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagsbarometern 2019 visar att reformer skulle ha stor betydelse, framförallt inom tre områden.

Säkra småföretagens tillgång till kompetens

Småföretagens svårigheter att hitta arbetskraft med rätt kompetens är utbredd och hämmar deras expansionsmöjligheter. Kvaliteten i det svenska utbildningssystemet behöver säkras och bli mer anpassat efter arbetsmarknadens efterfrågan. Detta i kombination med förenklade anställningsregler kan förbättra matchningen mellan arbetssökande och lediga platser.

Sänk kostnaden att anställa och underlätta rekrytering

Många företag upplever att kostnaderna att anställa är för höga. Fler vägar in i arbetslivet behövs för de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden. Förenkla regelverket vid nyanställningar och en översyn av lagen om anställningsskydd (LAS).

Öka incitamenten att starta företag

Många svenskar funderar på att starta företag men det är betydligt färre som tar steget fullt ut. En bidragande faktor är att socialförsäkringssystemet är mer anpassat för anställda än för företagare. En översyn av socialförsäkringssystemet behövs för att öka incitamentet att starta företag. Fler skulle sannolikt våga förverkliga sina affärsidéer om balansen mellan risk och avkastning förbättrades